Ciminal Case No.9793/2025

सत्यमेव जयते

==

વાપીના મહેરબાન એડીશ્નલ સીવીલ જજ અને જ્યુડીશીયલ મેજીસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ કલાસ સાહેબ શ્રીની કોર્ટ સમક્ષ વાપી.

==

ફોજદારી કેસ નં. ૯૭૯૩/૨૦૨૫
આંક–૦૬

શ્રી સરકાર	.....	**ફરિયાદી**
વિરુદ્ધ		
દિલીપરામ શાહજરામ રામ **રહે.:** બલીઠા ટોયોટા શો રૂમની પાછળ, રાજુભાઈના ભંગારના ગોડાઉનમાં, તા.વાપી, જી.વલસાડ.	.....	**આરોપી**
ગુજરાત પ્રોહીબીશન એક્ટની કલમ– ૬૬(૧)બી મુજબ.		
ફરિયાદપક્ષ તરફે –વિ.એ.પી.પી.શ્રી ટી.વી.ચૌધરી. **આરોપી તરફે –બી.એન.એસ.એસ.ની કલમ–૩૩૫ મુજબ.**		

(૧) ફરિયાદપક્ષના કેસની ટૂંકમા હકીકત એવી છે કે, આ કામના આરોપી જાહેર માંથી ગેરકાયદેસર રીતે વગર પાસ પરમીટે કેફી પીણું પીધેલી હાલતમાં લથડીયા ખાતો બકવાસ કરતો મળી આવી પકડાઈ જઈ ગુન્હો કરતાં પ્રોહી એક્ટની કલમ–૬૬(૧)બી મુજબ પો. સ્ટેશન માં ગુન્હો દાખલ કરવામાં આવેલ. અને તે મુજબના ગુન્હાનું ચાર્જશીટ ત.ક.અ. દ્વારા અત્રેની કોર્ટમાં કરવામાં આવેલ છે.

(૨) આરોપીને અત્રેની કોર્ટ દ્વારા પ્રોસેસ જારી કરવામાં આવી હતી, પરંતુ પ્રોસેસ સર્વિંગ એજન્સીના ખૂબ પ્રયાસો છતાં તેની બજવણી શક્ય બની નથી. આથી, ન્યાયિક હેતુઓ માટે પુરાવાઓને સુરક્ષીત રાખવાના ઉદ્ધેશ્યથી, આરોપી વિરુદ્ધ બી.એન.એસ.એસ.ની કલમ–૩૩૫ હેઠળ કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવી અને પુરાવાઓને રેકોર્ડ કરવામાં આવ્યા છે.

(૩) ફરિયાદી પક્ષે કેસની સમગ્ર કાર્યવાહી દરમિયાન પોતાના તમામ મૌખિક પુરાવાઓને સંપૂર્ણ રીતે અને વિગતવાર રીતે અદાલત સમક્ષ રજૂ કર્યા પછી, આરોપીને ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતા (બી.એન.એસ.એસ.)ની કલમ ૩૫૧ હેઠળ તેનું વધારાનું અથવા વિશેષ નિવેદન નોંધાવવાની પૂરી તક આપવામાં આવી હતી.જોકે, આરોપીનું આ કલમ હેઠળનું નિવેદન નોંધવામાં આવેલ નથી.આવા વિશેષ અને અનિવાર્ય સંજોગોમાં, અદાલતે ગુજરાત હાઇકોર્ટના એક અત્યંત મહત્વના અને માર્ગદર્શક ચુકાદા, ***ધાંગાધ્રા કેમિકલ વર્ક્સ લિમિટેડ વિ. હબીબભાઈ જુમ્માભાઈ જામ,***ને ખાસ ધ્યાનમાં રાખીને તેના નિર્ણયને આધાર આપ્યો છે.આ ચુકાદામાં હાઇકોર્ટે સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે જો આરોપીને પૂરતી તકો આપવામાં આવી હોય અને તેમ છતાં તે હાજર ન થાય, તો અદાલતને વિશેષ નિવેદન નોંધવાનો તબક્કો બંધ કરવાનો અધિકાર છે, જેથી કેસની કાર્યવાહી આગળ વધી શકે અને ન્યાયનું વિલંબ ન થાય.આ ચુકાદાને આધારે, અદાલતે આરોપીનું વિશેષ નિવેદન નોંધવાનો તબક્કો ઔપચારિક રીતે બંધ કરવાનો નિર્ણય લીધો છે.

(૪) ફરિયાદી પક્ષે આરોપી સામેના આરોપોને સાબિત કરવા માટે નીચે પ્રમાણે મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ અદાલતમાં રજૂ કરેલ છે:

<u>અનુ. નં.</u>	<u>વિગત</u>	<u>આંક</u>
૧.	પંચસાહેદ–સુરેશભાઈ પરસોત્તમભાઈ ટેલરની જુબાની	૦૩
૨.	પંચનામાની નકલ	૦૪
૩.	પંચસાહેદ–સર્વજીત રામરૂપસીંગ ઠાકુર ની જુબાની	૦૫

(૫) આ કેસમાં ફરિયાદી પક્ષ તરફથી વિદ્ધાન એ.પી.પી. શ્રી ટી.વી.ચૌધરી ની દલીલો સાંભળવામાં આવી જેને નિર્ણયના કારણો સાથે સાંકળી લેવામાં આવી છે.

(૬) ઉપરોક્ત હકીકતો તથા દલીલો ધ્યાને લેતા આ કેસના નિર્ણયાર્થે મારી સમક્ષ નીચે મુજબનો મુદ્દો ઉપસ્થિત થાય છે.

૧. શું ફરિયાદપક્ષ નિ:શંકપણે પુરવાર કરે છે કે, આ કામના આરોપી જાહેર માંથી

ગેરકાયદેસર રીતે વગર પાસ પરમીટે કેફી પીણું પીધેલી હાલતમાં લથડીયા ખાતો બકવાસ કરતો મળી આવી પકડાઈ જઈ ગુન્હો કરતાં પ્રોહી એક્ટની કલમ–૬૬(૧)બી મુજબ નો સજાને પાત્ર ગુન્હો કરેલ છે ?

૩ શું હુકમ ?

(૭) ઉપરોક્ત મુદ્દાનો મારા જવાબ નીચે મુજબ છે.

(૧) નકારમાં,

(૨) આખરી હુકમ મુજબ.

// નિર્ણય માટેના કારણો //

(૭) ***મુદ્દા નંબર ૧ ની ચર્ચા :–*** આ કેસમાં, ન્યાયના સ્થાપિત સિદ્ધાંતો અનુસાર, "પુરાવાનું મૂલ્યાંકન" શબ્દ ભારતીય પુરાવા અધિનિયમમાં વ્યાખ્યાચિત નથી અને તેના માટે કોઈ નિશ્ચિત કાનૂની નિયમ પણ નથી. પુરાવાની મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયા દરેક કેસની હકીકતો પર આધારિત હોય છે અને તે ભારતીય સાક્ષ્ય અધિનિયમની કલમ–૩ માં આપેલ "સાબિત" અને "ના–સાબિત"ની વ્યાખ્યા પર નિર્ભર કરે છે. ફોજદારી કાર્યવાહીમાં પુરાવાનો બોજ ફરિયાદી પક્ષ પર હોય છે, જેને પોતાનો કેસ શંકારહિત રીતે સાબિત કરવાનો હોય છે. દિવાની કાર્યવાહીમાં જે રીતે સંભાવનાના આધારે હકીકતો સ્વીકારાય છે, તે ફોજદારી કાર્યવાહીમાં લાગુ પડતું નથી. ફોજદારી કાર્યવાહીમાં પુરાવાનો બોજ ક્યારેય આરોપી પર ખસેડી શકાય નહીં, અને ફરિયાદીએ જ પોતાનો કેસ સાબિત કરવાનો હોય છે. વર્તમાન કેસમાં, પ્રોહિબિશન એક્ટની કલમ ૬૬(૧)બી હેઠળના ગુનાઓનો આરોપ છે. આ ગુનાઓ સાબિત કરવા માટે ફરિયાદી પક્ષે ભારતીય સાક્ષ્ય અધિનિયમની કલમ–૧૦૪ અને ૧૦૬ અનુસાર પુરાવા રજૂ કરવાની જવાબદારી નિભાવવાની હોય છે. આ સંદર્ભમાં, ફરિયાદમાં જણાવેલ હકીકતો અને કાયદા અનુસાર આરોપીઓએ ગુનો કર્યો હોવાનું સાબિત કરવાનો બોજ ફરિયાદી પક્ષ પર છે. ભારતીય પુરાવા અધિનિયમમાં એવું ક્યાંય નથી જણાવ્યું કે ફરિયાદીએ પોતાનો કેસ સાબિત કરવા ચોક્કસ સંખ્યામાં સાક્ષીઓ રજૂ કરવા જરૂરી છે. ફરિયાદી પક્ષે ફક્ત શ્રેષ્ઠ અને સુસંગત પુરાવા રજૂ કરવાના હોય છે, જે હંમેશા હકીકત સાથે સંબંધિત હોવા જોઈએ. ભારતીય પુરાવા અધિનિયમનો એક સ્થાપિત સિદ્ધાંત એ પણ

છે કે આરોપી સામેનો ગુનો હંમેશા નિ:શંકપણે સાબિત થવો જોઈએ. જો પુરાવામાં થોડી પણ શંકા ઉદ્ભવે, તો તેનો લાભ હંમેશા આરોપીને મળવો જોઈએ.

(૭.૧) ઉપરોક્ત સ્થાપિત સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ કેસમાં રેકર્ડ પરના તમામ પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરતાં, ફરિયાદપક્ષના પંચ સાક્ષીઓની તપાસ કરવામાં આવી છે. આ પંચ સાક્ષીઓએ તેમની કોર્ટમાં રૂબરૂ જુબાનીમાં જણાવ્યું છે કે, તેઓએ ફક્ત તૈયાર કરેલા પંચનામામાં સહી કરી હતી. તે સિવાય, પંચનામાની વિગતો વિશે તેમને કોઈ જાણકારી નથી. વધુમાં, તેમણે સ્વીકાર્યું છે કે, પંચનામાની હકીકતો તેમને ખબર નથી, અને પંચનામું કઈ બાબતનું છે તે પણ તેમને જાણ નથી. સરકારી વકીલ (એ.પી.પી.) દ્વારા બંને પંચોને વિમુખ જાહેર કરીને સૂચક પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા હોવા છતાં, તેમણે પંચનામાની વિગતોને લેશમાત્ર સમર્થન આપ્યું નથી. આથી, સદર પંચનામું પુરવાર થયેલું નથી.

(૮) સદર કેસમાં, તપાસ અધિકારી દ્વારા રજૂ કરાયેલ આખરી અહેવાલની તપાસ કરતાં જણાયું છે કે આ કેસમાં ફક્ત પંચો જ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ તરીકે ગણાય છે. પંચોની ભૂમિકા ક્રિમિનલ કેસોમાં અત્યંત મહત્વની હોય છે, કારણ કે તેઓ તટસ્થ અને નિષ્પક્ષ સાક્ષીઓ હોવાનું માનવામાં આવે છે, જે પોલીસની કાર્યવાહીને સમર્થન આપે છે. જોકે, આ કેસમાં પંચોએ પંચનામાની વિગતોને લેશમાત્ર સમર્થન આપેલ નથી. આનો અર્થ એ થાય છે કે પંચનામું, જેમાં સામાન્ય રીતે ઘટનાસ્થળે મળેલ પુરાવાઓ, આરોપીની ધરપકડ, અને અન્ય મહત્વની વિગતો નોંધાયેલી હોય છે, તેની વિશ્વસનીયતા પર પ્રશ્ન ઉભો થાય છે. પંચોની આ ગેરહાજરી અથવા અસમર્થનથી ફરિયાદી પક્ષનો કેસ નબળો પડે છે, કારણ કે કોર્ટ આવા પંચનામાંને વિશ્વસનીય પુરાવા તરીકે સ્વીકારી શકતી નથી.

(૦૯) આ કેસમાં, આરોપીના લોહીનો નમૂનો કેમિકલ તપાસ માટે લેવામાં આવેલ હોવાનું જણાવાયું છે, પરંતુ તેનું ફોરેન્સિક સાયન્સ લેબોરેટરી (FSL) નું ફોર્મ–એ અથવા ફોર્મ–બી, જે લોહીના નમૂનામાં દારૂની હાજરીને પુષ્ટિ કરતા મહત્વના દસ્તાવેજો છે, તપાસ અધિકારી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ નથી. ગુજરાત પ્રોહિબિશન એક્ટની કલમ–૬૬(૧)(બી) હેઠળ દારૂના સેવનનો ગુનો સાબિત કરવા માટે FSL

રિપોર્ટ એક આવશ્યક પુરાવો છે, કારણ કે તેમાં લોહીમાં આલ્કોહોલનું પ્રમાણ નોંધાયેલું હોય છે. આ રિપોર્ટની ગેરહાજરીથી ફરિયાદી પક્ષનો કેસ નોંધપાત્ર રીતે નબળો પડે છે, કારણ કે કોર્ટ આવા વૈજ્ઞાનિક પુરાવા વિના આરોપીને દોષી ઠેરવી શકે નહીં.

વધુમાં, ચાર્જશીટમાં મેડિકલ ઓફિસરનું નામ પણ જણાવવામાં આવેલ નથી, જે લોહીના નમૂનાની તપાસ અથવા સેમ્પલ લેવાની પ્રક્રિયાની વિશ્વસનીયતા પર વધુ શંકા ઉભી કરે છે. મેડિકલ ઓફિસરની હાજરી અને તેનું પ્રમાણપત્ર આવા કેસોમાં કાયદાકીય રીતે જરૂરી હોય છે, અને તેની ગેરહાજરી પ્રક્રિયાગત ખામી દર્શાવે છે.

(૧૦) સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર વિ. ઓનકાર મનીક પટેલ (૧૯૭૯ ક્રી.લો.જ. મહા. ૪૨૧): આ ચુકાદામાં મહારાષ્ટ્ર હાઈકોર્ટે સ્પષ્ટ કરેલ છે કે જો પંચો દ્વારા પંચનામાને સમર્થન ન મળે, તો ફરિયાદી અથવા પોલીસ સાક્ષીઓની સોગંદપત્ર પરની જુબાની પર આધાર રાખી શકાય નહીં. આનો અર્થ એ છે કે પંચોની સાક્ષીની ગેરહાજરીમાં, ફરિયાદી પક્ષના અન્ય સાક્ષીઓની જુબાની પોતાનામાં પૂરતી નથી હોતી. આ ચુકાદો એક મહત્વનો કાયદાકીય સિદ્ધાંત સ્થાપિત કરે છે કે પુરાવાઓની વિશ્વસનીયતા માટે સ્વતંત્ર સાક્ષીઓનું સમર્થન જરૂરી છે.**સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત વિ. યદવેન્દ્રસિંહ સરદાર સુરજીતસિંહ જાટ (શીખ) [૨૦૧૬ (૪) GLR ૩૧]: આ ગુજરાત હાઈકોર્ટ**ના ચુકાદામાં ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જો તપાસ પ્રક્રિયામાં ખામીઓ હોય અને પંચો ફરિયાદી પક્ષના કેસને સમર્થન ન આપે, તો આવી તપાસના આધારે આરોપીને દોષી ઠેરવી શકાય નહીં. આ ચુકાદામાં કોર્ટે સ્પષ્ટ કર્યું છે કે જો પુરાવાઓ અન્ય સાક્ષીઓ દ્વારા પણ પૂર્ણ થતા ન હોય, તો ટ્રાયલ કોર્ટનો નિર્ણય, જે આરોપીને નિર્દોષ જાહેર કરે છે, તે યોગ્ય અને ન્યાયી ગણાય. આ ચુકાદો એ વાત પર ભાર મૂકે છે કે તપાસની વિશ્વસનીયતા અને પુરાવાઓનું સમર્થન આવશ્યક છે, અને તેની ગેરહાજરીમાં આરોપીને દોષી ઠેરવવું ન્યાયના સિદ્ધાંતોની વિરુદ્ધ છે.

(૧૧) આ કલમ હેઠળ ગુનો સાબિત કરવા માટે, પોલીસે આરોપીના શરીરમાં દારૂની હાજરી (દા.ત. બ્લડ ટેસ્ટ દ્વારા) સાબિત કરવી જરૂરી છે, જે ફોરેન્સિક સાયન્સ લેબોરેટરી (FSL) ના પ્રમાણપત્ર દ્વારા થાય છે. રેકર્ડ ઉપર રજુ થયેલા તમામ પુરાવા

જોતા આરોપી દારૂ પીધેલી હાલતમાં પકડાયેલ હોય તે હકીકત સાબિત થતી નથી. ચાર્જશીટમાં મેડિકલ ઓફિસરનું નામ નોંધવું એ એક મહત્વપૂર્ણ પ્રક્રિયાગત આવશ્યકતા છે, ખાસ કરીને જ્યારે કેસ દારૂના સેવન સાથે સંબંધિત હોય. મેડિકલ ઓફિસર દ્વારા આરોપીની તપાસ અને તેના રિપોર્ટની વિગતો ગુનો સાબિત કરવામાં મદદરૂપ થાય છે. જો કે, આ કેસમાં ચાર્જશીટમાં મેડિકલ ઓફિસરનું નામ નોંધાયું નથી, જે એક ગંભીર પ્રક્રિયાગત ખામી દર્શાવે છે.તેમજ આ કામના ત.ક.અ. શ્રીએ ચાર્જશીટ સાથે આરોપીના લોહીમાં આલ્કોહોલનું પ્રમાણ દર્શાવતું રસાયણીક પ્રયોગ શાળાનું ફોર્મ-સી રજુ કરેલ નથી, કે રજુ કરવા કોઈ મુદત માંગેલ નથી. તેથી આરોપીના લોહીમાં નિયત માત્રથી વધારે પ્રમાણમાં આલ્કોહોલનું પ્રમાણ હતું તે સાબિત થઈ શકતું નથી.

આવી ખામીઓ તપાસની વિશ્વસનીયતા અને કાયદાકીય પ્રક્રિયાની નિષ્પક્ષતા પર પ્રશ્ન ઉભા કરે છે. આવા સંજોગોમાં, અદાલતો સામાન્ય રીતે આરોપીનો લાભ આપે છે, કારણ કે પ્રક્રિયાગત ખામીઓ ફરિયાદી પક્ષના કેસને નબળો બનાવે છે.ગુજરાત હાઈકોર્ટના ચુકાદા અને અન્ય કાયદાકીય નજીરોને ધ્યાનમાં રાખીને, આરોપીને ગુજરાત પ્રોહિબિશન એક્ટની કલમ-૬૬(૧)(બી) હેઠળ દોષી ઠેરવી શકાય નહીં. તેથી આ કામના આરોપી સામે ગુનામાં સાંકળિ તકસીરવાર ઠરાવવા માટે યોગ્ય અને જરૂરી પુરાવાનો અભાવ હોય, આરોપી સામે પ્રોહીબીશન એક્ટની કલમ-૬૬(૧)બી મુજબનો ગુન્હો ફરિયાદપક્ષ નિ:શંક પણે શંકાથી પર સાબિત કરવામાં ફરીયાદપક્ષ નિષ્ફળ હોય જેથી તેઓને નિર્દોષ છોડી મુકવાનો ન્યાયોચીત જણાય આવે છે. જેથી, મુદ્દા નં ૧ નો જવાબ નકારમાં આપી, મુદ્દા નં ૨ પરત્વે નીચે મુજબનો આખરી હુકમ કરવામાં આવે છે.

// હુ ક મ //

(૧) આ કામના આરોપી-**દિલીપરામ શાહજરામ રામ, રહે.: બલીઠા ટોયોટા શો રૂમની પાછળ, રાજુભાઈના ભંગારના ગોડાઉનમાં, તા.વાપી, જી.વલસાડ**વાળાને બી.એન. એસ.એસ ની કલમ-૨૭૧ અન્વયે પ્રોહીબીશન એક્ટની કલમ ૬૬(૧)બી મુજબના ગુન્હામાંથી નિર્દોષ ઠરાવી છોડી મુકવામાં આવે છે.

(૨) આ કામે આરોપીએ અગાઉ આપેલ જામીન બી.એન.એસ.એસ ની કલમ–૪૮૧ મુજબ છ માસ સુધી ચાલુ રાખવાનો હુકમ કરવામા આવે છે.

હુકમ આજ રોજ ખુલ્લી અદાલતમા વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

તારીખ : ૨૦/૦૬/૨૦૨૬
સ્થળ : વાપી

(કીર્તિ.એસ. સોની)
એડીશ્નલ જ્યુડીશ્યલ મેજીસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ કલાસ
તાલુકો–વાપી, જિલ્લો–વલસાડ
UID no. GJ01649

(Guj.Steno.JBM)